

Okres wojny Szymanowski spędził w rodzinnej Tymoszwówce, intensywnie pracując. Skomponował wtedy między innymi *III Symfonię*, *I Koncert skrzypcowy* i *I Kwartet smyczkowy*. W czasie rewolucji bolszewickiej rodzina Szymanowskich straciła swój majątek ziemski.

W 1920 r. mąż siostry Karola Szymanowskiego – Stefan Bartoszewicz, urzędnik ministerstwa handlu w Warszawie, kupił opuszczoną przez Niemców (masowo emigrujących, po decyzji traktatu wersalskiego o przyznaniu Polsce Pomorza i Wielkopolski) willę w Bydgoszczy dla rodziny Szymanowskich. W latach 1921–1924 w willi tej (przy ul. Koziętulskiego 5 na bydgoskim osiedlu Bielawy) kompozytor mieszkał wraz z matką Anną Szymanowską, siostrą Stanisławą i bratem Feliksem. W tym czasie skomponował m.in. pieśni do cyklu wierszy Juliana Tuwima pod nazwą „Słopiewnie”, inicjujące nowy okres w jego twórczości oraz napisał eseje o Igorze Strawińskim i Fryderyku Chopinie. W połowie lat 20. rodzina przeniosła się do Warszawy, gdzie Karol odniósł pierwsze wielkie sukcesy artystyczne i ostatecznie został pierwszym rektorem Warszawskiego Konserwatorium Muzycznego.

W 1930 Szymanowski cierpiący na gruźlicę, na stałe zamieszkał w wynajmowanej willi „Atma” w Zakopanem (obecnie Oddział Muzeum Narodowego w Krakowie), skąd kierował Akademią Muzyczną w Warszawie (1930–1932) oraz często wyjeżdżał na leczenie do szwajcarskich sanatoriów. Gruźlica zatakowała gardło kompozytora, wskutek czego Szymanowski nie był w stanie niczego jeść. Zmarł 29 marca 1937 r. w czasie snu, w klinice Du Signal w Lozannie. Pogrzeb odbył się 7 kwietnia 1937 r. w Krakowie. Nabożeństwo żałobne miało miejsce w kościele Mariackim. Kompozytor został pochowany w Krypcie Zasłużonych na Skałce. Pod-

czas ceremonii złożenia trumny w krypcie kapela góralska Obrochtów zagrała podhalańską nutę żałobną *Ej, kiedy Janicka wiedli do Lewoce...* Serce Szymanowskiego spłonęło 6 sierpnia 1944 r. w czasie powstania warszawskiego razem z kaplicą Sióstr Sercanek w Kościele św. Krzyża.

Za twórczość muzyczną o wielkopomnym znaczeniu dla kultury polskiej i ogólnoswiatowej w dniu 2 kwietnia 1937 r. prezydent Ignacy Mościcki nadał pośmiertnie Karolowi Szymanowskiemu Wielką Wstęgę Orderu Odrodzenia Polski. Wcześniej, 11 listopada 1934 r. został odznaczony Krzyżem Komandorskim tegoż orderu.

Ostatnie lata przyniosły renesans twórczości kompozytora. Siłą sprawczą owego ożywienia jest sir Simon Rattle, który ze swoją City of Birmingham Orchestra nagrał dla koncertu EMI 4 albumy monograficzne (w tym jeden podwójny) zawierające: 3. symfonię, *Stabat Mater*, *Litanie do Maryji Panny*, *Pieśni księżniczki z baśni* (z Iwoną Sobotką) oraz oba koncerty skrzypcowe. Nagrania te otrzymały dwie prestiżowe Grammophon Awards. W dyskografii dyrygenta znajdują się również *Harnasie*, *Król Roger*, *Pieśni miłosne Hafiza* (z Magdaleną Kożeną), a także 4. symfonia koncertująca.

11 listopada 2018 r. Karol Szymanowski pośmiertnie odznaczony został przez prezydenta Andrzeja Dudę Orderem Orła Białego jako wyraz najwyższego szacunku wobec znamienitych zasług poniesionych dla chwały, dobra i pożytku Rzeczypospolitej Polskiej, z okazji Narodowych Obchodów Setnej Rocznicy Odzyskania Niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Karol_Szymanowski

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

XXV KONCERT KAMERALNY z cyklu

Bo pi kno na to jest, by zachwycano...

pod dyrekcją Teresy Ksińskiej-Falger

Szymanowski - twórca nowej wiolinistyki

Kompozycji na skrzypce z towarzyszeniem fortepianu Karol Szymanowski (1882-1937) nie napisał wiele, ale są one znaczące. *Sonata d-moll op. 9*, *Romans D-dur op. 23*, *Nokturn i tarantella op. 28*, *Mity op. 30*, *Trzy kaprysy Paganiniego op.40*, *Kołysanka op. 52* oraz *trzy miniatury (Pieśń Roksany, Taniec z Harnasiów i Pieśń kurpiowska)* – autoryzowane przez Pawła Kochańskiego, znakomitego skrzypka i przyjaciela ich twórcy – są różne stylistycznie, barwne, pisane wirtuozowsko-kolorystycznym językiem dźwiękowym, który wspaniale koresponduje z możliwościami brzmieniowymi solowego instrumentu.

Bliska współpraca z Kochańskim kierowała uwagę Karola Szymanowskiego na bogactwo techniczne skrzypiec, ich błyskotliwą fakturę, imponującą skalę dynamiki i wyrazu. Nie ulega też wątpliwości, że obok dwóch koncertów skrzypcowych *Mity op.30* okazały się najoryginalniejszymi kompozycjami artysty, w dużej mierze nowatorskimi, odważnymi i - ostatecznie, jak się okazało - inspirującymi całe pokolenia artystów europejskich (zarówno twórców, jak i wykonawców).

Narcyz jest echem fascynacji Szymanowskiego kulturą śródziemnomorską; opowiada historię zakochanego w sobie młodzieńca... Partia skrzypiec brzmi pięknie i zmysłowo, harmonie fortepianu tworzą nastroje, które gładko przechodzą jedno w drugie - muzyka kusi, czaruje, pobudza wyobraźnię...

Serdecznie zapraszamy!
Teresa Ksińska-Falger z Przyjaciółkami

Karol Maciej Szymanowski herbu Ślepowron (ur. 3 października 1882 r. w Tymoszówce, zm. 29 marca 1937 r. w Lozannie) – polski kompozytor, pianista, pedagog i pisarz. Wraz z Grzegorzem Fitelbergiem, Ludomirem Różyckim i Apolinarem Szeluto należał do grupy kompozytorów Młodej Polski. Obok Fryderyka Chopina jest uznawany za jednego z najwybitniejszych polskich kompozytorów.

Szymanowski pochodził z bardzo starej polskiej rodziny z Mazowsza, która początkowo pieczętowała się Jezierrą, a potem Ślepowronem. Zagrożony utratą majątków po upadku powstania kościuszkowskiego, prapradziad Karola, Dominik, zmuszony był opuścić Warszawę i zamieszkać w odziedziczonych dobrach swej żony, Franciszki z Rościszewskich na Ukrainie nadnieprzańskiej. Od tego czasu stał się protoplastą gałęzi ukraińskiej Szymanowskich. Wieś Tymoszwówkę odziedziczył Karol po swym dziadku Feliksie Szymanowskim. Rodzina matki (z domu Taube) pochodziła z Kurlandii.

Rodzina miała szerokie zainteresowania muzyczne: ojciec grał na fortepianie i wiolonczeli, brat Feliks był pianistą, a siostra, Stanisława Korwin-Szymanowska (zm. 1938 r.) – śpiewaczką (sopran). W wieku siedmiu lat Karol rozpoczął domową edukację, z akcentem położonym na naukę muzyki. Drobne kalectwo (niepełnosprawna noga) ograniczało jego aktywność fizyczną. Najpierw uczył się pod kierownictwem ojca, a potem, od 1892 r., w szkole muzycznej swojego wuja Gustawa Neuhaus, lokalnego nauczyciela muzyki, który odkrył u młodego Szymanowskiego zdolności kompozytorskie. W szkole Neuhaus w Elizawetgradzie zapoznał się z dorobkiem artystycznym romantyzmu,

w szczególności niemieckiego. W latach 1901–1903 studiował w Warszawie u Marka Zawirskiego (harmonia) i prof. Zygmunta Noskowskiego (kontrapunkt i kompozycja). W tym czasie poznał Pawła Kochańskiego, Artura Rubinsteina, Grzegorza Fitelberga, Stanisława Ignacego Witkiewicza „Witkacego” i Stefana Żeromskiego.

W latach 1903–1905 przebywał w Berlinie, gdzie poznał się z Richardem Straussem, który stał się jego mistrzem w nadchodzących latach. Zainspirowany muzyką niemieckiego kompozytora skomponował swe pierwsze symfonie.

W 1905 r. odbył, wspólnie z Witkacym, pierwszą podróż do Włoch, po której Witkacy zerwał znajomość z Szymanowskim. W tym samym roku wraz z Grzegorzem Fitelbergiem, Ludomirem Różyckim i Apolinarem Szeluto założył Spółkę Nakładową Młodych Kompozytorów Polskich. W 1906 r. odbyły się koncerty kompozytorskie członków Spółki w Warszawie i Berlinie. W następnych latach podróżował po Europie, w tym kilkakrotnie do Berlina i Lipska.

W 1908 r. zaprzyjaźnił się bliżej ze Stefanem Spissem, przemysłowcem i mecenasem sztuki, który pomagał mu w utrzymaniu i finansował jego działalność. To na koszt Spiessa i jego matki zorganizowano w Berlinie i w Wiedniu dwa koncerty, poświęcone w całości muzyce kompozytora. Szymanowski zawdzięczał im też podpisanie wieloletniego kontraktu wydawniczego z wiedeńską „Universal Edition”. Spiess finansował także ich wspólne podróże do Włoch. W marcu 1914 r. odbyli najdłuższą i ostatnią wspólną podróż przez Sycylię i Afrykę Północną, gdzie przez trzy tygodnie zwiedzali Algier, Biskrę i Tunis.

Dom Kultury
Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej

XXV KONCERT KAMERALNY z cyklu

Bo pi kno na to jest, by zachwycano...

pod dyrekcją Teresy Ksińskiej-Falger

Szymanowski

- twórca nowej wiolinistyki

Klaudia Ślusarska – skrzypce

Justyna Zańko – skrzypce

Teresa Ksińska-Falger – fortepian, słowo o muzyce

Program

Henri Vieuxtemps - V Koncert skrzypcowy a-moll op. 37
(wersja z towarzyszeniem fortepianu)

Antonin Dvořák - Romans f-moll op. 11

Johannes Brahms - Taniec węgierski e-moll nr 9
- Taniec węgierski d-moll nr 16
- Scherzo c-moll

Karol Szymanowski - *Narcyz* z cyklu *Mity* op. 30

Pablo de Sarasate - Melodie cygańskie

Koncert odbędzie się

w poniedziałek 29 kwietnia 2019 r. o godz. 18.00

w sali widowiskowej Domu Kultury LSM w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a,
tel. 81 743 48 29, www.domkulturylsm.pl

Bilet w cenie 10 zł